

การบริหารความเสี่ยง
การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุก องค์การ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง การทุจริต มาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหาก เกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่าน จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับ สิบบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงานประกอบด้วย (๑) การ อนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง (๔) การบริหารงาน บุคคล ซึ่งมี ข้อมูลของเหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสี่ยง และมาตรการในการบริหารจัดการความ เสี่ยง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสวน ป่าน จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่าน ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานหลักเลี่ยง ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ บรรลุยุทธศาสตร์ขององค์กรต่อไป

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่าน

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	๑
เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
การติดตามและรายงานผล	๓
ตารางที่ ๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
ตารางที่ ๒ แผนบริการจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ Pre-Decision ซึ่งมีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการ ความเสี่ยง ๔ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใด ๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดย พิจารณาจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน และข้อสังเกตจากการวิเคราะห์/การตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อกำหนดปัจจัยที่มีนัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้การดำเนินภารกิจของหน่วยงานไม่บรรลุผล สำเร็จ หรืออาจเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเสียหาย

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการ ประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์ มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุม ความเสี่ยงสูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และควรพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้น กับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผลเป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ผู้บริหารหน่วยงานรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติอนุญาต	ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
ด้านที่ ๒	ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ	ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
ด้านที่ ๓	ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง
ด้านที่ ๔	ด้านการบริหารงานบุคคล	ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว	หมายถึง ความเสี่ยงต่ำ
สีเหลือง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีส้ม	หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง	หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การติดตามและรายงานผล

เป็นการติดตามรายงานผลของการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อผู้บริหารของหน่วยงานให้รับทราบ ซึ่งจะมีการติดตามและรายงานผล ปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ รอบ ๖ เดือน ภายในเดือนเมษายน และ รอบ ๑๒ เดือน ภายในเดือนตุลาคม

ตารางที่ ๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score		
			Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)
๑.	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันอันอาจเป็นช่องให้เรียกรับสินบนในการใช้ดุลพินิจ	๓	๒	๖
		การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน ก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ	๓	๒	๖
๒.	การใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่	การรับของขวัญ สินบนหรือผลประโยชน์ใด ๆ อันอาจก่อให้เกิด ความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับและ อาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติงาน	๔	๒	๘
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง	การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะและอาศัยเป็นช่องทางของการเรียกรับสินบน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลล่าช้าหรือไม่เปิดเผยข้อมูล	๓	๒	๖
		มีการจัดซื้อจัดจ้างที่เอื้อประโยชน์ให้บุคคลภายนอกโดยเจ้าหน้าที่ได้รับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใด เช่น ไม่มีการตรวจรับงานจริง	๔	๒	๘
	การบริหารงานบุคคล	การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธี ปฏิบัติงานไม่ชัดเจน อาจทำให้ เจ้าหน้าที่มีช่องทางในการทุจริตใน การเรียกรับสินบน	๓	๒	๖
		คัดเลือกผู้จัดการอบรม/วิทยากร สถานที่/อาหารที่ผู้รับผิดชอบ โครงการได้รับสินบนหรือ ผลประโยชน์ตอบอื่นใด	๓	๒	๖

ตารางที่ ๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการ/มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตฯ			
๑.	การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อันอาจเป็นช่องให้เรียกรับสินบนในการใช้ดุลพินิจ	๖	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรการการใช้ดุลพินิจและใช้อำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักการการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
๒.	การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดชัดเจนก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๖	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรการจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต - มาตรการจัดให้มีคู่มือประชาชนสำหรับงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตฯ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบผ่านช่องทาง เว็บไซต์ของหลักของหน่วยงาน - มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า - การรายงานการให้หรือรับผลประโยชน์อื่น
ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ			
๑.	การรับของขวัญ สินบน หรือผลประโยชน์ใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้ บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติงาน	๘	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรการ No Gift Policy - มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า - มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า - การรายงานการให้หรือรับผลประโยชน์อื่น - มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการ/มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง			
๑.	การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะและอาศัยเป็นช่องทางของการเรียกรับสินบน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลล่าช้าหรือไม่เปิดเผยข้อมูล	๖	- จัดทำและเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ๒๕๖๘ - แสดงประกาศจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานเผยแพร่ลงเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน
๒.	มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ เอื้อประโยชน์ให้บุคคลภายนอกโดยเจ้าหน้าที่ได้รับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใด เช่น ไม่มีการตรวจรับงานจริง	๘	- มาตรการตรวจสอบ สอบทานในทุกขั้นตอนของการตรวจรับงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ - มาตรการจัดทำรายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล			
๑.	การกำหนด หลักเกณฑ์ และวิธี ปฏิบัติงานไม่ชัดเจน อาจทำให้เจ้าหน้าที่มี ช่องทางในการทุจริต เรียกรับสินบน	๖	- มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า - โครงการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า